

Mevlâna, Şeyh Sadi-i Şirazi ile Konya'da Görüşüler

Dr. Mehmet ÖNDER

Mevlâna'nın şöhreti, Konya sınırlarını çoktan aşmış, ülkeleri içine almıştı. O'nun adını duyanlar, ziyaretine koşuyor, şiirleri eden ele dolaşüyor, hikmetli sözleri dillerden düşmüyordu.

Fars edebiyatının büyük şâiri Şirazlı Şeyh Sadi de onun devrinde yaşıyor, Şiraz'a kadar uzanan şiirlerini okuyor, hayran oluyordu.

Eflâkî'nin bir rivayetine göre, Fars eyaleti emirlerinden Şemseddin, Sadî'den beğendiği bir gazeli göndermesini istemiş, Sadî de Mevlâna'nın, "**Her nefes âvaz-ı âşk mîresed ez çep-u rast : Her nefeste sağdan soldan aşk sesi geliyor**" diye başlayan yeni bir gazelinin sunmuştu. Gazelin sonuna da. "**Anadolu ülkesinde bir büyük zat zuhur etmiştir. Bu gazel ondan gelen hoş bir kokudur ve bundan daha güzeli de ne söylenir ne de yazılır. En büyük arzum, Anadolu'ya giderek, bu gönül sultanını ziyaret etmektir**" diye bir de not koymuştu. Emir Şemseddin, gazelden çok hoşlanmış. Şeyh Sadî'ye de onun Konya'ya gitmesini sağlayacak kadar dünyalık ihsan etmişti. Sadî böylece Konya yoluna düşmüştü.

"**Acayib'ül Buldan**" adlı esere göre. Şeyh Şadî-i Şirazî, Konya'ya Mevlâna'yı ziyarete giderken, yolda. Mevlâna üslûbunda bir gazel yazmayı düşünmüş ve; "**Sermest eğer der ayi âlem behem ber âyed**" diye bir mısra söylemiş, fakat arkasını getirememişti. Konya'ya ulaştığı gün, doğruca Mevlâna'nın medresesine koşmuş, daha kapıdan girer girmez Mevlâna: "**Hâk-i vücûd-u mara gerd-ez adem ber âyed**" diyerek ikinci mısrası söylemiş, beyti böylece tamamlamış, bununla da kalmayarak bu beyitle başlayan uzun gazelinin okumuştur, ilk beytin anlamı şudur:

"**Eğer sarhoş olarak içeri girersen, âlem birbirine karışır**" "**Bizim vücudumuzun toprağı, yokluk tozundan meydana gelir**" Sadî, Mevlâna ile böyle karşılaşmış, günlerce sohbet etmişlerdi.

Yine bir başka rivayete göre. Şirazlı Şeyh Sadî, "**Gülistan**" adlı eserini yazdıktan sonra Konya'ya gelmiş, Mevlâna'yı ziyaret ederek, eserinin bir nüshasını takdim etmişti.

Ertesi günü Şeyh Sadî, eseri hakkında Mevlâna'nın fikrini sormuş. Mevlâna'da:

— Binemek...

Yani, "**tuzsuz**" demişti. Sadî'nin yüzünde bir hüznün belirmiş, "**Nasıl olur?**" der gibi yaşlı gözlerle Mevlâna'ya bakmıştı. Mevlâna sözüne bir kelime daha eklemiş:

— Helvaest..

Yani, "**helvadır**" demiş, tuzsuz ama helva gibi tatlıdır, helvaya tuz atılmaz, demek istemişlerdi.

Şirazlı Şeyh Sadî, bu sözlerden memnun olmuş. Mevlâna'nın ellerini öpmüştü.

Bu rivayetlerin birleştii noktalarından biri Şeyh Sadî Şirazî'nin Mevlâna'yı ziyaret maksadı ile Konya'ya gelmiş olduğudur.

Ömrünün otuz yılını seyahatle geçiren ve birçok memleketleri dolaşan Şeyh Sadî'nin Mevlâna'nın sağığında Konya'ya gelmesi ve O'nu ziyaret etmiş olması hiç te uzak bir ihtimal değildi. Nitekim, İran'da Mevlâna üzerinde ciddî araştırmalarda bulunan ve eserlerini yayan Prof. Furûzanfer bu konuda geniş bilgiler verdikten sonra, "**Mevlâna ve Şeyh Sadî; bu iki ulunun görüştüğünden asla şüphe edilemez**" demektedir.

Mevlâna'yı ziyaret için. Şiraz'dan İsfahan'dan, Buhara'dan, Semerkant'tan pekçok bilgin ve mutasavvıf Konya'ya geliyordu. Mevlâna'dan sonra da geleceklerdi..

Kaynak : www.kalbinsesi.com/konu1/mevlana54.asp